

PROJEKTNI SVET
ZA CIVILNI NADZOR NAD IZVAJANJEM PROJEKTA
IZGRADNJE DRUGEGA TIRA ŽELEZNIŠKE PROGE DIVAČA - KOPER

Na podlagi tretjega odstavka 2. člena Sklepa Vlade Republike Slovenije o ustanovitvi Projektnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper (št. 02401-12/2017/6 z dne 30.11.2017 in št. 02401-12/2017/11 z dne 29.03.2018; v nadaljevanju: Sklep o ustanovitvi) je Projektni svet za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper (v nadaljevanju: PSCN) na svoji 5. seji dne 6. 11. 2018 sprejel

PRVO POROČILO
PROJEKTNEGA SVETA ZA CIVILNI NADZOR
NAD IZVAJANJEM PROJEKTA IZGRADNJE DRUGEGA TIRA ŽELEZNIŠKE
PROGE DIVAČA–KOPER

ZA ČASOVNO OBDOBJE:

od 10. maja 2018 do 10. oktobra 2018

Št.: 024-3/2018/24

Ljubljana, dne 6. 11. 2018

I. PREDSTAVITEV PSCN

PSCN je bil ustanovljen kot svet vlade na podlagi 5. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 - popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14), ki določa, da Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) ustanavlja svete vlade z namenom vzpostavitve dialoga z organizacijami civilne družbe in nevladnimi strokovnimi institucijami na posameznem področju.

S sklepom št. 37500-7/2017/2 z dne 8. 6. 2017 je vlada ministrstvu za infrastrukturo naložila, naj prouči možnosti sodelovanja predstavnikov civilne družbe pri nadzoru nad izvajanjem projekta drugi tir Divača–Koper. Na podlagi tega izhodišča je bil ustanovljen projektni vladni svet kot po mnenju vlade najustreznejša in učinkovita oblika sodelovanja vlade s predstavniki civilne družbe.

Vlada je PSCN ustanovila 30.11.2017 s Sklepom o ustanovitvi Projektnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača – Koper, št. 02401-12/2017/6, ki je bil kasneje spremenjen s sklepom št. 02401-12/2017/11 z dne 29.03.2018.

PSCN sestavlja devet članov, ki jih je Vlada Republike Slovenije 10. 5. 2018 imenovala s sklepom št. 02401-7/2018/2. Osem članov je predstavnikov civilne družbe, en član pa je predstavnik Ministrstva za infrastrukturo. Predstavniki civilne družbe v PSCN so: Jadran Bajec (predsednik), mag. Emil Milan Pintar (namestnik predsednika), mag. Gregor Ficko, mag. Anton Hojnik, dr. Damir Josipovič, mag. Damijan Kreslin, Alenka Triplat in dr. Samo Zupančič. Svet je imenovan do zaključka izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper.

Temeljni namen ustanovitve PSCN je jasno izražen z vladnim sklepom, in odraža dvojni vidik civilnega nadzora:

1. zagotoviti seznanitev strokovne in druge zainteresirane javnosti s potekom projekta ter
2. okrepiti zaupanje javnosti v zakonito, ekonomično in transparentno izvedbo projekta.

V ta namen se imajo na podlagi sklepa člani PSCN pravico in dolžnost seznaniti s podatki in dokumentacijo, ki se nanaša na izvajanje projekta, obravnavati relevantne podatke in dokumentacijo ter podajati mnenja in priporočila, pri čemer njihovo delo ne posega v pristojnosti in naloge drugih organov, ki so določene z zakonom ali drugimi predpisi oziroma akti.

Pri svojem delu ima PSCN naslednje naloge:

- obravnavanje investicijskega programa projekta;
- obravnavanje letnih in drugih finančnih načrtov za izvedbo projekta;

- obravnavanje projektne in druge dokumentacije, ki je podlaga za pomembnejše odločitve investitorja v zvezi s projektom;
- obravnavanje drugih vprašanj, povezanih z izvajanjem projekta;
- spremljanje izvajanja projekta; ter
- seznanjanje strokovne in druge zainteresirane javnosti s potekom projekta.

Vso dokumentacijo, potrebno za izvajanje nalog PSCN, mu mora zagotavljati Ministrstvo za infrastrukturo, ki jo po potrebi pridobi od organov v sestavi ali institucij ter drugih oseb, ki sodelujejo pri izvedbi projekta. Pri tem se smiselno upošteva Zakon o dostopu do informacij javnega značaja. Člani PSCN so dolžni varovati tajnost podatkov, k čemur se je vsak posamezen član pisno zavezal ob nastopu svoje funkcije. Vsi člani sveta so po nastopu opravili tudi potrebno varnostno preverjanje za dostop do dokumentov z oznako tajnosti »ZAUPNO«. Tako ni ovir za obravnavo tovrstnih podatkov ter podatkov, ki se štejejo za poslovno skrivnost. Vsi člani so po imenovanju s pisno izjavo prav tako potrdili, da glede izvedbe projekta drugi tir Divača–Koper nimajo nobenega zasebnega interesa in da bodo pri delu sodelovali izključno za zagotovitev cilja uspešne, pregledne in racionalne izvedbe projekta.

PSCN skladno s sklepom o ustanovitvi v zvezi z obravnavano dokumentacijo oblikuje svoja mnenja in stališča, ki jih posreduje v seznanitev vladi. Mnenja in stališča sveta se skupaj z morebitnimi ločenimi mnenji članov sveta objavijo na spletni strani PSCN. Najmanj dvakrat letno, praviloma do 30.06. in do 15.12. v posameznem letu, svet predloži vladi in Ministrstvu za infrastrukturo svoje poročilo in ga objavi na svoji spletni strani.

Svet ima torej poleg krepitev dialoga med vlado in civilno družbo tudi pomembno vlogo posvetovalnega telesa vladi, saj ji s svojim delovanjem omogoča vpogled v zakonitost, ekonomičnost in transparentnost izvajanja projekta ter jo opozarja na težave, ki se pri izvajanju projekta pojavljajo. Vlada ima tako preko PSCN možnost celovitega vpogleda v projekt, na njej pa je, da to možnost uporabi tako, da PSCN zagotovi čim boljše pogoje za njegovo delo, kamor sodi tudi dostop do vseh relevantnih podatkov in informacij, ki se nanašajo na projekt.

Glede na navedeno je PSCN pripravil svoje prvo poročilo, s katerim seznanja vlado. Poročilo povzema dosedanje aktivnosti sveta, ugotovitve v zvezi z izvajanjem projekta ter predloge vladi za izboljšanje civilnega nadzora ter posledično sodelovanja s civilno družbo.

II. POROČILO O DELU PROJEKTNEGA SVETA

1. Predstavitev dosedanjega dela PSCN

PSCN je bil imenovan 10.05.2018 s sklepom št. 02401-7/2018/2. Od imenovanja do vključno 03.10.2019 je PSCN imel štiri seje, in sicer 28.05.2018 (1. – ustanovna seja), 11.06. 2018 (2. seja), 29.08.2018 (3. seja) in 03.10.2018 (4. seja).

Na sejah je PSCN izvedel aktivnosti, potrebne za njegovo nadaljnje delo, se seznanil s potekom izvajanje projekta drugega tira ter obravnaval določena pomembna vprašanja, povezana z izvajanjem projekta.

1.1. Aktivnosti potrebne za delo PSCN

PSCN je za potrebe nemotenega in učinkovitega izvajanja dela sveta opravil določene aktivnosti:

- izvolitev vodstva PSCN: za predsednika je bil imenovan Jadran Bajec, za namestnika predsednika pa Emil Milan Pintar;
- sprejetje poslovnika PSCN;
- sprejetje programa dela PSCN za leto 2018.

Poslovnik sveta, sprejet 29.08.2018, ureja organizacijo in način dela PSCN, vključno s pravicami in dolžnostmi članov, predsednika in sekretarja sveta.

Delo PSCN poteka na sejah ali dopisno. PSCN obravnava predloge in vprašanja, ki jih podajo člani, sprejema pa tudi predloge zainteresirane javnosti. Seje praviloma potekajo v prostorih Ministrstva za infrastrukturo, ki mora v skladu s sklepom vlade zagotavljati ustrezne pogoje za delo sveta. Seje sklicuje predsednik, praviloma enkrat mesečno. Poleg članov se lahko sej na povabilo PSCN udeležujejo tudi osebe, ki predlagajo obravnavo določenih vprašanj ali strokovnjaki, ki lahko podajo ustrezna pojasnila, povezana z obravnavo gradiv. Ministrstvo za infrastrukturo je zadolženo za zagotovitev udeležbe pristojnih oseb in pridobitev ustreznih gradiv, vključno z odgovori na vprašanja članov, zastavljena na predhodni seji. Glede na posamezne vidike izvajanja projekta, ki jih PSCN spremlja dalj časa, se sej praviloma udeležujejo tudi osebe, ki lahko podajo informacije o določeni temi (poročevalci). Poročevalec poroča o aktivnostih v zvezi z vprašanjem, ki se na seji PSCN obravnava, pri čemer poda informacijo o stanju in zlasti pojasni dogodke in okoliščine od zadnje seje, v razpravi, ki sledi informaciji pa odgovarja na vprašanja članov PSCN.

03.10.2018 je tričlansko delegacijo PSCN sprejela ministrica za infrastrukturo mag. Alenka Bratušek. Namen sestanka med PSCN in ministrico je bil seznanitev ministrice z do tedaj izvedenimi aktivnostmi PSCN na eni strani ter s težavami, s katerimi se pri svojem delu srečuje PSCN in ki bodo predstavljene v nadaljevanju poročila, na drugi strani. Na srečanju je

ministrica predstavila svoj pogled na potek projekta v bodoče ter poudarila pomen PSCN, ki z vidika civilne družbe spremlja in nadzira izvedbo projekta.

V okviru spletnih strani Ministrstva za infrastrukturo je bila vzpostavljena spletna stran PSCN, na kateri bo svet objavljala svoja mnenja in stališča ter poročila in sprejemal pobude in predloge zainteresirane javnosti. Spletna stran bo v bodoče postala poglobljeno sredstvo seznanjanja javnosti z delom sveta. Za vzdrževanje spletne strani je zadolženo Ministrstvo za infrastrukturo.

Seznanjanje javnosti je temeljna naloga in poslanstvo PSCN. Poleg objav svojih mnenj in ugotovitev preko spletne strani, lahko PSCN seznanja javnosti tudi na drug način, zlasti s tiskovnimi konferencami, posredovanjem sporočil medijem, sodelovanjem na posvetih in podobno. PSCN je v okviru definiranja svojega načina dela določil, da poteka seznanjanje javnosti organizirano, tako da stališča sveta predstavljajo člani, ki jih določi svet, po predhodnem dogovoru na seji.

Člani PSCN so pri svojem delu dolžni varovati zaupnosti in tajnost podatkov. Ker so nekateri dokumenti, pomembni za izvajanje projekta, označeni s stopnjo tajnosti, so člani PSCN na predlog in v organizaciji Ministrstva za infrastrukturo opravili varnostno preverjanje za dostop do tajnih podatkov, kar jim bo omogočilo vpogled v relevantne dokumente in podatke ter omogočilo delo sveta v skladu z njegovim namenom in poslanstvom. Za potrebe dela PSCN je bil v ta namen odprt tudi varen elektronski predal.

Na seji 29.08.2018 je PSCN sprejel svoj program dela za leto 2018. Do konca leta 2018 je predvidena enkrat mesečna izvedba sej sveta ter sprejetje in predstavitev poročila ter njegovo posredovane vladi, predvidoma v mesecu novembru 2018.

Z dne 09.10.2018 je PSCN sklicala prvo tiskovno konferenco in sicer z namenom, da javnosti predstavi namen in cilje svojega delovanja v sklopu civilnega nadzora nad izvajanjem projekta izgradnje 2. tira.

PSCN ugotavlja, da je po imenovanju izvedel vse potrebne aktivnosti za delovanje sveta in spremljanje ter nadzor projekta. Ugotavlja, da ni formalnih zadržkov, da bi svet lahko obravnaval vso relevantno dokumentacijo, povezano z izvajanjem projekta izgradnje drugega tira in pridobival odgovore na vprašanja, ki se mu ob tem zastavljajo. Učinkovito izvajanje civilnega nadzora pa je odvisno od pristojnih državnih organov in njihove pozitivne naravnosti do civilnega nadzora ter volje, da PSCN omogočijo nemoteno in kvalitetno opravljanje njegovega dela.

1.2. Seznanitev z izvajanjem projekta

PSCN se je na štirih sejah, ki jih je izvedel, seznanil z aktivnostmi pristojnih subjektov v zvezi z izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper.

V tem okviru je PSCN podrobneje proučeval zlasti naslednja vprašanja:

Do uveljavitve Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (ZIUGDT) (zakon je začel veljati 21.07.2018), se je PSCN seznanil z aktivnostmi, ki so jih pristojni subjekti lahko izvajali pred začetkom veljavnosti zakona. V tem obdobju je bila pristojni investitor Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI), kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo. PSCN je pri tem zahteval zlasti pojasnila o:

- pripravi razpisa za oddajo del, pri čemer je izrazil skrb za pravočasni začetek aktivnosti, ki bodo omogočile čimprejšnjo objavo razpisa ter pripravo razpisne dokumentacije na način, da se bodo zmanjšale možnosti uveljavljanja pravnih sredstev v postopku javnega razpisa, kar bi privedlo do zamud;
- informacije o predvideni dvotirni izvedbi proge, glede na sklep vlade št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017;
- organiziranost in kadrovska usposobljenost predvidenega investitorja 2TDK - Družbe za razvoj projekta d.o.o. za vodenje projekta in izvedbo investicije;
- predviden prenos sredstev in pogodb iz DRSI na 2TDK: katere aktivnosti so bile izvedene, katere aktivnosti potekajo in kako se bo prenesla dokumentacija, vezana na izvajanje projekta;
- priprava investicijskega programa projekta (IP): kako poteka priprava IP, kdaj je predvideno sprejetje dokumenta in kdaj ga bodo člani PSCN glede na svoje pristojnosti prejeli v obravnavo;

Z uveljavitvijo ZIUGDT z dne 21.07.2018 je pristojni investitor izgradnje drugega tira postala družba 2TDK. PSCN je zato v nadaljevanju odgovore pričakoval od novega pristojnega investitorja. Člani so zahtevali pojasnila zlasti v zvezi s:

- pripravo investicijskega programa (IP) glede na dejstvo, da je podlaga za začetek izvajanja del;
- začetek izvajanja pripravljanih del, ki se v skladu z ZIUGDT lahko začnejo izvajati še pred sklenitvijo koncesijske pogodbe;
- pripravo projektne dokumentacije PZI za drugi tir – enojno progo, kar je pogoj za začetek izvajanja del in predstavlja eno od pripravljanih del. Pri tem je PSCN izpostavil tudi vprašanje predvidene izvedbe dvotirne proge, saj je ta element nujno treba upoštevati pri pripravi projektne dokumentacije PZI;
- aktivnosti za pripravo razpisne dokumentacije, strategijo javnega naročanja in predviden terminski načrt za oddajo glavnih del;

- pripravljenost investitorja na pravočasno in ustrezno odzivanje na nepričakovane oziroma nepredvidljive dogodke in pripravljenost na morebitna tveganja;
- kako je bil opravljen prenos del in dokumentacije, vezane na izvajanje projekta iz DRSI na 2TDK: prenos pogodb, študij, projektne in druge dokumentacije.

Člani PSCN so zahtevali pisna pojasnila na postavljena vprašanja ter odgovorno osebo, ki je pojasnila pripravila.

PSCN je obravnaval tudi nekatera druga vprašanja, povezana s projektom drugega tira, kjer so videli skrb za smotrno porabo javnih sredstev:

- vprašanje aneksa v zvezi z izvedbo izvlečnega tira;
- vprašanje makete, povezane s predstavitvijo drugega tira.

Navedene vsebine so v pristojnosti DRSI, na katero je PSCN tudi naslovil svoja vprašanja.

2. Ugotovitve PSCN

Na podlagi prejetih pojasnil PSCN ugotavlja sledeče:

2.1. Ugotavljanje doslej opravljenih nalog in dosedanje porabe sredstev v okviru projekta

PSCN ocenjuje, da mora za kvalitetno opravljanje svojih nalog nadzora izvajanja projekta, 2TDK najprej oblikovati izhodiščno platformo, ki zajema:

- pregled in oceno do sedaj opravljenih nalog,
- do sedaj porabljenih finančnih sredstev,
- transparentnost in utemeljenost strokovnih odločitev,
- smiselnost, smotrnost in upravičenost do sedaj porabljenega denarja v okviru projekta.

Zato je PSCN na 2., 3. in 4. seji zaprosil DRSI in 2TDK, posredno pa tudi Ministrstvo za infrastrukturo in DRSI, kolikor jih to zadeva), za podroben seznam teh nalog, izvajalcev in stroškov oz. do sedaj porabljenega denarja v okviru projekta, kot tudi za podrobno poročilo o prenosu dejavnosti ter dokumentacije z DRSI na 2TDK.

PSCN ugotavlja, da teh podatkov v ustrezni posamični in sumarni obliki ni dobil. Odgovorni na DRSI in 2TDK so se izgovarjali, da gre za »zaupne« podatke, kar je nesprejemljivo, saj ima PSCN po svoji ustanovni definiciji pravico do vpogleda v te podatke, še posebej, ker gre za javno financirani projekt. Prav tako so člani PSCN opravili varnostno preverjanje za dostop do dokumentov z oznako tajnosti »ZAUPNO«. Zavlačevanje s posredovanjem zahtevanih podatkov krepi nezaupanje PSCN (in javnosti) do dosedanjega vodenja projekta in transparentne porabe sredstev.

PSCN bo na pridobitvi teh podatkov v verodostojni obliki (torej s podpisom vodij omenjenih institucij) vztrajal, od pristojnega ministrstva za infrastrukturo pa pri tem pričakuje vso podporo.

O tej problematiki je PSCN z dne 03.10.2018 na delovnem sestanku seznanil tudi ministrico za infrastrukturo mag. Alenko Bratušek.

2.2. Obravnavanje Investicijskega programa projekta (IP)

PSCN v obdobju svojega delovanja ni obravnaval vsebine IP, saj ga ni dobil v obravnavo ne v pisni ne v kateri koli drugi obliki.

Izgovori in zavlačevanje s strani pripravljavcev vsebin in pisnih materialov so bili podani na vseh štirih sejah PSCN in sicer:

- člani PSCN nismo bili preverjeni oziroma nismo dobili dostopa do IP , ki ima oznako »ZAUPNO«;
- PSCN ni dobil v obravnavo IP , ker le-ta še ni preveden v slovenščino;
- PSCN ni dobil v obravnavo IP, ker je IP del širše in obsežnejše dokumentacije, ki jo izdeluje podjetje Deloitte, ki pa še ni izvedena v celoti, obravnava posameznih delov pa bi javnost, torej PSCN lahko napačno razumela.

PSCN meni, da je bil s takim delovanjem kršen sklep Vlade RS (št. 02401-12/2017/6), v drugem odstavku 1. člena, določa, da je **namen ustanovitve sveta je zagotoviti seznanitev strokovne in druge zainteresirane javnosti s potekom projekta ter okrepiti zaupanje javnosti v zakonito, ekonomično in transparentno izvedbo projekta. V prvi alineji prvega odstavka 2. člena pa je med nalogami PSCN določeno tudi obravnavanje investicijskega programa projekta. V prvem odstavku 3. člena je določeno, da dokumentacijo iz 2. člena ter drugo dokumentacijo, potrebno za izvajanje nalog sveta, zagotovi Ministrstvo za infrastrukturo.**

Ob navedenem je treba poudariti, da je družba Deloitte v okviru pojasnil za 3. sejo PSCN, ki je potekala z dne 29.08.2018 podala informacijo, da je IP v angleškem jeziku že izdelan in predan! (glej spodaj, del priložene tabele kot material k obravnavani točki)

Faza A

✓ Končano ✗ Se še ne izvaja ● V izvajanju / delno končano

#	Aktivnost	Končni izdelek	Stanje	Komentar	Rok za oddajo
1	Izdelava investicijskega programa skladno z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo investicijske dokumentacije na področju javnih financ vključno z študijo izvedbe investicijskega projekta in strategijo oddaje naročil	Investicijski program v SLO in ANG jeziku	SLO: ● ANG: ✓	• Osnutek investicijskega programa v angleškem jeziku je bil pripravljen in poslan. Po uskladitvi angleške verzije se začne pripravljati slovenska	• ANG: dostavljeno v elektronski obliki dne 30. junij • SLO: začetek po usklajenem končnem dokumentu v angleščini, oddaja predvidena v avgustu

PSCN je ob obravnavi te točke ugotovil širši, sistemski problem. Gradbeno dovoljenje za celotni projekt je bilo pridobljeno v marcu 2016. PSCN domneva (ker ne dobi natančnih pojasnil s strani odgovornih pripravljavcev vsebin oziroma materialov, ki jih pripravljajo za PSCN (2TDK, DRI, Ministrstvo za infrastrukturo), da je bila popolna projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja (faza PGD) izdelana v februarju 2018. Dejstvo je, da je šele na podlagi popolne projektne dokumentacije faze PGD mogoče povsem natančno definirati tako fizični obseg del in pogoje za izvedbo (količine predvidenih del in same okoliščine gradnje) ter na podlagi tega ter izdelanih projektantskih popisov ter kalkulativnih ocen cen/EM posameznih postavk iz projektantskega popisa določiti tudi predvideno investicijsko vrednost projekta. Šele na podlagi izpolnitve zgoraj navedenih pogojev ter s tem pridobitvi vseh potrebnih podatkov, ki pa bi morali biti znani že ob vložitvi zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja s strani investitorja, bi bilo mogoče, po mnenju PSCN pa tudi nujno pričeti z izdelavo IP.

V konkretnem primeru je bilo gradbeno dovoljenje s strani MOP izdano v marcu 2016, javno naročilo za izdelavo IP ter druge finančne in investicijske dokumentacije pa družbi Deloitte v januarju 2018. Dejstvo je, da po skoraj devetih mesecih od naročila do danes IP še ni izdelan oziroma predan v obravnavo PSCN v skladu s sklepom vlade, niti že izdelani in predani angleški izvod IP. IP mora sprejeti vlada na podlagi priporočil in mnenj pristojnih organov. Ker je IP v skladu s slovensko zakonodajo osnova, pa tudi pogoj za pričetek izvajanja kakršnih koli del (tudi pripravljalnih gradbenih del), po mnenju PSCN obstaja upravičena bojazen ter tveganje, da IP ne bo obravnavan dovolj temeljito in strokovno kritično, ter posledično sprejet v časovni stiski, kar pa **predstavlja veliko tveganje za projekt**.

Priporočila in mnenja PSCN vladi:

- vlada naj poskrbi za popolno implementacijo in uveljavitev svojih sklepov, povezanih z delovanjem PSCN v skladu z veljavno zakonodajo ter s strani Ministrstva za notranje zadeve dodeljeno pravico članom PSCN, da dostopajo do vseh dokumentov, povezanih s projektom in označenih s stopnjo zaupnosti «Tajno», v nasprotnem primeru pa naj zaradi neizvajanja 2. člena sklepa Vlade RS (št. 02401-12/2017/6) odgovorne osebe, zadolžene za pripravo vsebin oz. materialov, ustrezno sankcionira,
- vlada naj s sklepom, uredbo ali drugim obvezujočim dokumentom doseže, da se IP za kateri koli projekt začne izdelovati najkasneje ob vložitvi popolne projektne dokumentacije, potrebne za pridobitev gradbenega dovoljenja (faza PGD).

2.3. Obravnavanje oz. pregled stanja PZI in drugih projektov za izgradnjo drugega tira železniške proge Divača-Koper

Podlaga za obravnavo PSCN je v 2. členu Sklepa o ustanovitvi PSCN, ki svet med drugim zadolžuje za obravnavanje druge dokumentacije, ki je podlaga za pomembnejše odločitve investitorja v zvezi s projektom.

V okviru obravnave tega vprašanja je bil PSCN seznanjen:

- da projektna dokumentacija PZI še ni naročena oziroma za njeno pridobitev še ni bil izveden javni razpis;
- da se pričakuje mnenje oz. stališče Agencije RS za okolje (ARSO), ali je za spremembo profilov (za cca. 20% oziroma iz 45 m² na 70 m² ploščine prereza predorske cevi) servisnih tunelov (v polni prometni profil) potrebno novo okoljevarstveno soglasje oziroma ali bo treba izvesti čezmejno presojo vplivov na okolje;
- da je spomladi 2018 bila podana zahteva na ARSO za izdajo tega mnenja;
- da je ARSO pred odločitvijo zahteval dopolnitev vloge;
- da je bil sklep ARSO, da zaradi same širitve servisnih cevi (brez ostalih infrastrukturnih posegov v njih) ni potrebna izvedba presoje vplivov na okolje in ni potrebno novo okoljevarstveno soglasje, izdan 31.08.2018;
- da bo za razširitev servisnih tunelov v polni prometni profil potrebno pridobiti novo gradbeno dovoljenje oz. spremeniti obstoječe gradbeno dovoljenje;
- da zahteva za novo oz. dopolnjeno gradbeno dovoljenje še ni bila vložena.

PSCN v zvezi s tem meni, da je bil s takšnim delovanjem kršen sklep Vlade št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017, ki v svoji 1. točki od Ministrstva za infrastrukturo in Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo zahteva, da do 31.12.2017 pridobita potrebne pravne in strokovne podlage, ki bodo omogočile, da se predvidena železniška proga na odseku Divača–Koper v naslednji fazi nadgradi v dvotirno progo. Pri tem naj se že v prvi fazi zagotovijo potrebne podlage in projekti za povečanje profila servisnih cevi. Izvedba te naloge ne vpliva na začetek predvidenega izvajanja del.

Kot navedeno, je bilo gradbeno dovoljenje za 2. tir železniške proge Divača–Koper pridobljeno marca 2016. Iz navedenega izhaja, da je projekt tudi iz teh razlogov lahko v zamudi. PSCN poudarja, da je po predloženem terminskem planu, ki so ga na 3 seji PSCN z dne 29.08.2018 predložili predstavniki 2TDK pričetek začetka gradnje predviden v 1. kvartalu 2019. Terminski plan ne upošteva in ne ocenjuje »najslabšega možnega scenarija« oziroma »kritične poti«, to je pritožb do in po razpisu in pritožb na izbor, prav tako pa je po razlagi predstavnikov 2TDK razpoložljiv čas za izbor najugodnejšega ponudnika skop. Predvideni roki razpisov (le-ti bodo po predvidevanjih mednarodni) in izbora so med junijem in oktobrom 2019, torej v poletnih mesecih!

Priporočila in mnenja PSCN vladi:

- vlada naj poskrbi za implementacijo in uveljavitev svojih sklepov, ki govorijo o gradnji dvotirne železniške proge (sklep št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017) ter v primeru neizvajanja tega sklepa odgovorne osebe, zadolžene za vodenje projekta, ustrezno sankcionira oziroma zamenja,

- vlada naj od Investitorja zahteva izdelavo terminskega plana projekta, ki bo tudi potrjen s strani ustreznih državnih organov (vlada ali ministrstvo za infrastrukturo) ali organov upravljanja Investitorja. Tak dokument trenutno ne obstaja, kar pomeni, da ne PSCN ne drugi državni organi, navsezadnje pa tudi zainteresirana javnost, ne more spremljati časovnega poteka del na projektu niti tekoče porabe finančnih sredstev (doslej po oceni okrog 98 milijonov EUR). Kot je že bilo navedeno, obstaja sicer terminski plan za projekt, ki sta ga izdelala DRI in 2TDK in ki so ga člani PSCN dobili v splošni obliki formata A3 na 3. seji z dne 29.08.2018. Pri tem s strani odgovornih pripravljavcev vsebin oz. materialov, ki jih pripravljajo za PSCN (2TDK, DRI, Ministrstvo za infrastrukturo), ni bila podana informacija, kdo od ustreznih državnih organov (vlada ali ministrstvo za infrastrukturo) ali organov upravljanja Investitorja, je predložen terminski plan potrdil na način, da bi bil za vse odgovorne deležnike, ki sodelujejo pri izvajanju projekta, obvezujoč. Na tak način bo šele možno ugotovljat, v kakšni dinamiki izvedbe se nahaja projekt oziroma, ali pri njegovi izvedbi prihaja do zamud ali ne.

2.4. Obravnavanje drugih vprašanj, povezanih z izvajanjem projekta in spremljanje izvajanja projekta za izgradnjo drugega tira železniške proge Divača-Koper

Podlaga za obravnavo teh vprašanj s strani PSCN je v 2. členu sklepa Vlade o ustanovitvi PSCN, ki med naloge PSCN uvršča obravnavanje drugih vprašanj, povezanih z izvajanjem projekta ter spremljanje izvajanja projekta.

2.4.1. Izvedba pripravljalnih del

- PSCN je bil obveščen, da se bodo pripravljalna dela pričela izvajati 28.08.2018;
- na seji PSCN z dne 29.08.2018 je bil na vztrajanje članov podan nov datum, to je 15.10.2018, ob pogoju, če bo (do takrat) vlada potrdila IP;
- PSCN je bil obveščen, da formalno ne gre za pripravljalna dela na projektu, kot jih predvideva zakon in imajo svoje gradbeno dovoljenje, ampak ločena dela v okviru projekta, ki jih je naročil investitor v obsegu iz obstoječega gradbenega dovoljenja (izjava 2TDK). To pomeni, da se s pričetkom izvajanja »pripravljalnih del« prične izvajati 2. tir iz gradbenega dovoljenja za 2. tir Divača–Koper z vsemi obvezami iz gradbenega dovoljenja (monitoringi in drugo).

2.4.2 Usposobljenost investitorja za izvedbo projekta

PSCN je preverjal tudi usposobljenost investitorja 2TDK za izvedbo projekta. v zvezi s tem je zahteval pojasnila, o prenosu pristojnosti in dokumentacije od prejšnjega investitorja DRSI na 2TDK. PSCN je bil obveščen:

- da je 2TDK pričel prenos pristojnosti v povezavi s projektom šele z uveljavitvijo zakona, ki ta prenos formalno omogoča, to je konec julija 2018;

- da se do uveljavitve zakona 2TDK prav tako še ni kadrovske popolnil. Razpis za strokovne sodelavce na projektu poteka v času priprave tega poročila;
- da 2TDK opravlja razgovore s ciljem podpisa pogodbe z Inženirjem. Pogodba še ni podpisana;
- da iz poročila svetovalne družbe Deloitte izhaja, da to podjetje opravlja vrsto aktivnosti, ki so po svojem bistvu dejavnosti investitorja skladno z zakonom, zaradi česar je vrednost pogodb z Deloitto narasla na 0,8 mio EUR;

(glej spodaj, del priložene tabele kot material k obravnavani točki)

Statusno poročilo Pregled pogodbenih obveznosti

Faza B

✓ Končano ✗ Se še ne izvaja ● V izvajanju / delno končano

#	Aktivnost	Končni izdelek	Stanje	Komentar	Rok za oddajo
7	Svetovanje in pomoč pri pridobivanju finančnih virov: posojila Evropske investicijske banke in vložkov zalednih držav	Brez končnega dokumenta	●	• V izvajanju	• 12 mesecev po koncu faze B
8	Svetovanje in pomoč pri pridobivanju poročstva Evropskega sklada za strateške investicije	Brez končnega dokumenta	●	• V izvajanju	• 12 mesecev po koncu faze B
9	Svetovanje in pomoč pri pripravi koncesijske pogodbe	Brez končnega dokumenta	●	• V izvajanju • Dodatni dokumenti: 08_Guidelines Concession Agreement, 08_D TTL Comments on Concession Act	• 12 mesecev po koncu faze B
10	Svetovanje in pomoč pri usklajevanju vseh ključnih deležnikov projekta	Brez končnega dokumenta	●	• V izvajanju	• 12 mesecev po koncu faze B
11	Oblikovanje organizacijske strukture in procesov za učinkovit zagon in izvedbo projekta	Glej točko 6	Glej točko 6	• Glej točko 6	• Glej točko 6

Priporočila in mnenja PSCN vladi:

- vlada naj poskrbi za transparentno in konsistentno obveščanje zainteresirane javnosti, tako s strani predstavnikov vlade kot tudi s strani vseh odgovornih deležnikov, ki sodelujejo pri izvajanju projekta,
- dejstvo je, da napovedi in objave s strani vlade ter vseh odgovornih deležnikov, ki sodelujejo pri izvajanju projekta, ki se ne uresničujejo, ne pripomorejo k zaupanju zainteresirane javnosti v vodenje projekta, do uveljavitve Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (UL RS št. 51/18) se Investitor 2TDK še ni ustrezno kadrovske popolnil. Razpisi za ustrezno kadrovske popolnitev družbe namreč šele potekajo. Zato naj vlada kot ustanovitelj ter organi upravljanja Investitorja zagotovijo njegovo usposobljenost za obvladovanje vseh vidikov

projekta. Od usposobljenosti Investitorja ter od predanosti, timske kohezivnosti, strokovnosti in etičnosti zaposlenih in vseh drugih odgovornih deležnikov, ki sodelujejo pri izvajanju projekta, bo namreč odvisna uspešnost projekta. Ne glede na formalno odgovornost drugih organov upravljanja Investitorja (nadzorni svet 2TDK), pa tudi zaradi drugih razlogov, ki so bili izpostavljeni med referendumsko predstavitvijo stališč, je ta odgovornost izključno na vladi. PSCN ocenjuje, da na podlagi dostopnih informacij na dan poročila to ni zagotovljeno,

- PSCN je bil na 3. seji z dne 29.08.2018 seznanjen, da Investitor 2TDK z družbo DRI vodi razgovore s ciljem podpisa pogodbe za izvajanje storitev Inženirja po principu »in house« oddaje del. PSCN priporoča vladi, da Investitor 2TDK razmisli o izvedbi mednarodnega razpisa za izvajanje storitev Inženirja ter izvajanje nadzora poteka projekta;

PSCN je bil na isti seji seznanjen, da družba Deloitte za Investitorja 2TDK opravlja vrsto aktivnosti, ki bi jih po svojem namenu in poslanstvu glede dejavnosti moral opravljati sam Investitor, seveda ob ustrezni kadrovske popolnjenosti, ki pa je trenutno še nima (priloga: izsek poročila družbe Deloitte glede pregleda pogodbenih obveznosti kot priloge k obravnavani točki);

2.4.3 Vsebina pojma »dvtirnost«.

Vlada je glede na sklep št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06. 2017 sprejela zahtevo javnosti, da se nova železniška povezava Divača-Koper gradi kot »dvtirna proga«. Vlada je v svojem sklepu jasno zapisala, da Ministrstvo za infrastrukturo in DRSI do 31.12.2017 pripravita oziroma pridobita potrebne pravne in strokovne podlage, ki bodo omogočile, da se predvidena železniška proga na odseku Koper-Divača v naslednji fazi nadgradi z dvtirno progo.

Jasno je, da ta sklep zahteva prilagoditev projekta, pri čemer bi lahko nekatere popravke oz. dopolnitve opravili v sklopu dosedanjega gradbenega dovoljenja, za druge pa bo potrebno izvesti spremembe in dopolnitve državnega prostorskega načrta, kar lahko traja več let ter v skladu z dopolnjenim DPN pridobiti novo gradbeno dovoljenje. Pri tem je potrebno ustrezno zagotoviti projektno uskladitev poteka obeh tirov.

Po tem, kar je znano danes, DRSI sploh ni razmišljal v tej smeri, temveč je popolnoma razvodenel pojem dvtirnosti in jo reduciral na razširitev dveh reševalnih predorov na normalne vozne profile, brez kakršnekoli napovedi vzpostavljanja prometne infrastrukture v predorih. Od tod tudi sklep ARSO, da zgolj za širitev »servisnih« predorskih cevi ni potrebno novo okoljevarstveno soglasje, kar je zavajanje oziroma nepopolno informiranje javnosti s strani Agencije o nameri zgraditve polne prometne dvtirnosti. Samo za spremembo širitve »servisnih cevi« je bila namreč tudi vložena zahteva za potrditev gradbenega dovoljenja.

PSCN ocenjuje, da s tem projekt ne ustreza več pojmu »dvtirnosti«. Postavlja se vprašanje, ali je bil s tem načrtno kršen sklep vlade o dvtirnosti, kar bo v prihodnosti nedvomno

predmet javne razprave in ogorčenja, saj javnost doslej ni korektno obveščena, na kaj sploh je reducirana »dvtirnost«. S tem se bo odprlo tudi vprašanje odgovornosti za to redukcijo.

Ob tem PSCN opozarja še na en problem: bistveno krčenje obsega del ob nespremenjenih cenah projekta pomeni obliko interne, prikrite dražitve projekta. Čeprav razprave o ceni projekta brez sprejetega IP ni mogoče korektno izpeljati, je ta redukcija, hkrati z neuradnimi podatki, da naj bi bila cena projekta (brez DDV) nekje okrog 950 mio, bistveno odstopanje od obljube, da cena projekta za »dvtirno progno« ne bo preseгла 800 mio evrov z vključenim DDV.

III. UGOTOVITVE IN PREDLOGI PROJEKTNEGA SVETA ZA CIVILNI NADZOR

Na osnovi svojih ugotovitev in prejetih pojasnil PSCN ugotavlja sledeče:

1. Temeljni problem delovanja PSCN je, da nima dostopa do ključnih dokumentov, povezanih z izvajanjem projekta, posledično pa mu je onemogočeno kvalitetno opravljanje njegovih nalog v skladu z namenom, s katerim je bil ustanovljen. S tem, ko PSCN ni bil predložen Investicijski program projekta je bil kršen sklep vlade o ustanovitvi PSCN (št. 02401-12/2017/6), ki določa, da je namen ustanovitve sveta nadzor transparentnosti sprejemanja odločitev in gospodarnosti projekta, obenem pa zagotoviti seznanitve strokovne in druge zainteresirane javnosti s potekom projekta ter okrepiti zaupanje javnosti v zakonito, ekonomično in transparentno izvedbo projekta, med naloge PSCN pa uvršča tudi obravnavanje investicijskega programa projekta.
2. S tem, ko se še niso začele potrebne aktivnosti za povečanje profila servisnih cevi (kar naj bi bilo predvideno v PZI) in aktivnostmi za dvotirno izvedbo proge, je bil kršen sklep Vlade št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017, ki od Ministrstva za infrastrukturo in Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo zahteva, da do 31.12.2017 pridobita potrebne pravne in strokovne podlage, ki bodo omogočile, da se predvidena železniška proga na odseku Divača–Koper v naslednji fazi nadgradi v dvotirno progo. Pri tem naj se že v prvi fazi zagotovijo potrebne podlage in projekti za dvotirnost. Izvedba te naloge ne vpliva na začetek predvidenega izvajanja del.
3. Projekt izvedbe drugega tira ne poteka optimalno niti ne v okviru pričakovanj javnosti.
4. Investitor (in njegovi organi upravljanja) še niso potrdili temeljnih obvezujočih dokumentov, kot sta IP in terminski plan, kar otežuje vodenje in izvedbo projekta.
5. Obstoječe stanje in organiziranost investitorja 2TDK ogroža izvedbo projekta oz. bistveno povečuje tveganja, ki na takem projektu tudi sicer obstajajo.

PSCN Vladi Republike Slovenije predlaga:

- naj zagotovi implementacijo in uveljavitev svojih sklepov, oz. sankcionira odgovorne za neizvajanje njenih sklepov (zagotavljanje dokumentacije v zvezi z delovanjem PSCN, sklep št. št. 02401-12/2017/6 z dne 30.11.2017 in izvedba potrebnih aktivnosti za dvotirno izvedbo proge, sklep št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017);
- naj s sklepom, uredbo ali drugim obvezujočim dokumentom doseže, da se IP za kateri koli projekt začne izdelovati najkasneje ob vložitvi popolne dokumentacije, potrebne za pridobitev gradbenega dovoljenja;
- naj kot edini družbenik družbe 2TDK d.o.o. zagotovi usposobljenost investitorja za obvladovanje vseh vidikov projekta;

- naj zagotovi, da bodo PSCN predloženi vsi dokumenti (sklepi, študije in podobno..), ki bodo v povezavi z izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper, ki so predloženi vladi ali kateremu koli od ministrstev. Vlada naj pristojna ministrstva zadolži, da bodo PSCN takoj po obravnavi dokumentov na seji vlade, poslali v seznanitev PSCN.
- PSCN poziva VRS, da ne glede na neobvezujočo obligatornost do posredovanih sklepov in priporočil ter mnenj, izdelanih s strani PSCN, le te obravnava in jih tudi sprejme in s tem zagotovi dejansko stopnjo civilnega nadzora nad projektom, kot je bila predvidena z Zakonom o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (UL RS št. 51/18). V nasprotnem primeru se bo pod vprašaj postavila smiselnost samega delovanja PSCN.

Člani PSCN:

Jadran Bajec (predsednik): _____

mag. Gregor Ficko (član): _____

mag. Anton Hojnik (član): _____

dr. Damir Josipovič (član): _____

mag. Damijan Kreslin (član): _____

mag. Emil Milan Pintar (namestnik Predsednika): _____

Alenka Triplat (članica): _____

dr. Samo Zupančič (član): _____